

ජගත් ජේ එදිරිසිංහ

විත්ති කතා වැදගත් සාහිත්‍යාංගයකි. ලේඛකයාගේ පුද්ගලික අත්දැකීම් හෝ ලේඛකයා දින සමාජමය අත්දැකීම් හෝ පාඨකයා වෙත ඒ ආකාරයෙන්ම ඉදිරිපත් කිරීම විත්ති කතා වලදී සිදුවෙයි. ලේඛකයා තෝරා ගත් කාලවකවානුවේ සමාජ හා දේශපාලන පසුබිම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්ද නිරූපණයෙන් මේ කතා තුළින් සිදුවෙයි. එනිසාම සාමාන්‍ය සාහිත්‍ය නිර්මාණයකදී අප අත්හොච්චි වෙනස්ම ආකාරයක වින්දනයක් ද විත්ති කතා අපට ගෙනදෙයි. ප්‍රචිත ලේඛක රසික සූරියආරච්චි ගේ සිව් වසරක් මරදානේ කෘතිය ද විත්ති කතා මාලාවක් ලෙස වර්ග කරන්නට මම කැමැත්තෙමි.

සිව් වසරක් මරදානේ ලේඛකයා තමාගේ බාලවියේ මරදානේ ආනන්ද විද්‍යාලයේ ගත කළ යුගයේ අත්දැකීම් පාඨකයා සමග බෙදා හදා ගන්නට ගත් උත්සාහයකි. එහෙත් ඒ ලේඛණය හුදෙක් වාර්තාවක් බවට පත් නොකර පාඨකයාගේ සිතේ කිසියම් ආකරයක භාවමය කම්පනයක් ඇති කරන්නට රසික සමත් වී ඇතැයි මට සිතෙයි. එය රසික සූරියආරච්චි නම් වන ලේඛකයාගේ - සූර කතාකාරයාගේ - දක්ෂතාවයි.

ප්‍රචිත ලේඛක ඩී ඩී කුරුප්පු මහතා සමගින් මම වතාවක් රසිකගේ නිර්මාණ පිළිබඳව කතා කරමින් සිටියෙමි.

"මේ හාදයා හරිම දක්ෂ කතාකාරයෙක්..." කුරුප්පු මහතා නිර්ලෝභී ලෙස කී හැටි මට මතක ය. මම ඔහු හා සියයට සියයක්ම එකඟ වෙමි. රසික අතිදක්ෂ කතාකාරයෙකි.

තමා අත්දැකි ඉතා සුළු සිදුවීම් පවා කතාවක් බවට පෙරළන්නට සූර කතාකාරයෙකුට හැකි ය. ඔහුටින් සරළව පෙනුණ ද එය හැමටම කළ හැකි හපන්කමක් නොවේ. කතාකාරයා පළමුව කතාවක් බවට පෙරළිය හැකි අත්දැකීම් හඳුනාගත යුතුය. ඉන්පසු ඒ අත්දැකීම් පාඨකයා ගේ සිත ඇදගන්නා ආකාරයට ඉදිරිපත් කළ හැකිවන්නේ කෙසේදැයි ඔහු කල්පනා කළ යුතු ය. යොදාගත යුතු බස කතාවේ සැලකිය යුතු රසය - උපහාසය, සතුට, දුක, කෝපය - ඔහු හඳුනාගත යුතු ය. මේ සියල්ල එක්තරා වූ කල කතාකාරයා බිහිවෙයි. රසික එවන් කතාකාරයෙකි.

සෑම මිනිසකුගේම ජීවන කතාව තුළ කතාකාරයකුට අනුගත හැකි අද්දැකීම් අනන්තවත් ඇත. මිනිසකුගේ හපන්කම මොඩකම් තුළින් උකහාගත හැකි ජීවන සත්තාව තේරුම් ගන්නා විට ඒ කතා වලට පමණි බිඳීගන්නට අපට හැකි ය. ඒ කතා හුදු පුරුසාරම් වලට ලක් නොකර ඒ තුළ ගැබ්වුණ ජීවන සුවඳ උකහා ගන්නේ නම් එය අපේ ජීවන දොරටුවක් ද පරිකල්පනයේදී වෙනසක් කරනු නොඅනුමාන ය.

තමන්ගේ ජීවිතය දෙස ආපසු හැරී බලා තමා අත්විඳි සිදුවීම් ඔස්සේ තමාමට සිතාසෙන්නට රසිකට හැකි ය. තමාගේ භිතවතුන්ගේ අත්දැකීම් දෙස උපහාසයෙන් බලන්නට

රසික ලියන්නේ සමාජය ගැන ය. පාසලක් ඇතුළත ඇත්තේද සමස්ථ සමාජයේම ස්වරූපය ගත් කුඩා කලනයකි. කුරුවල් වූ සමාජයක හොඳ නරක සියල්ලේම හැඩ නල පාසලක් තුළද නිරීක්ෂණය කළ හැකි වීම ඒ පාසලේ වරදක් නොවේ. සමස්ථ සමාජයේම වරදකි.

අනුකම්පාවෙන් බලන්නට අතිමානසකින් සිත්තන්ට රසිකට හැකිය. ඒ සියල්ල කතාවට පෙරළා අප තුළ රසභාව ජනිත කරන්නටද ඔහුට හැකිය. රසික ගේ කතා කියවන විට අපට ඒ බව මැනවින් පසක් වෙයි.

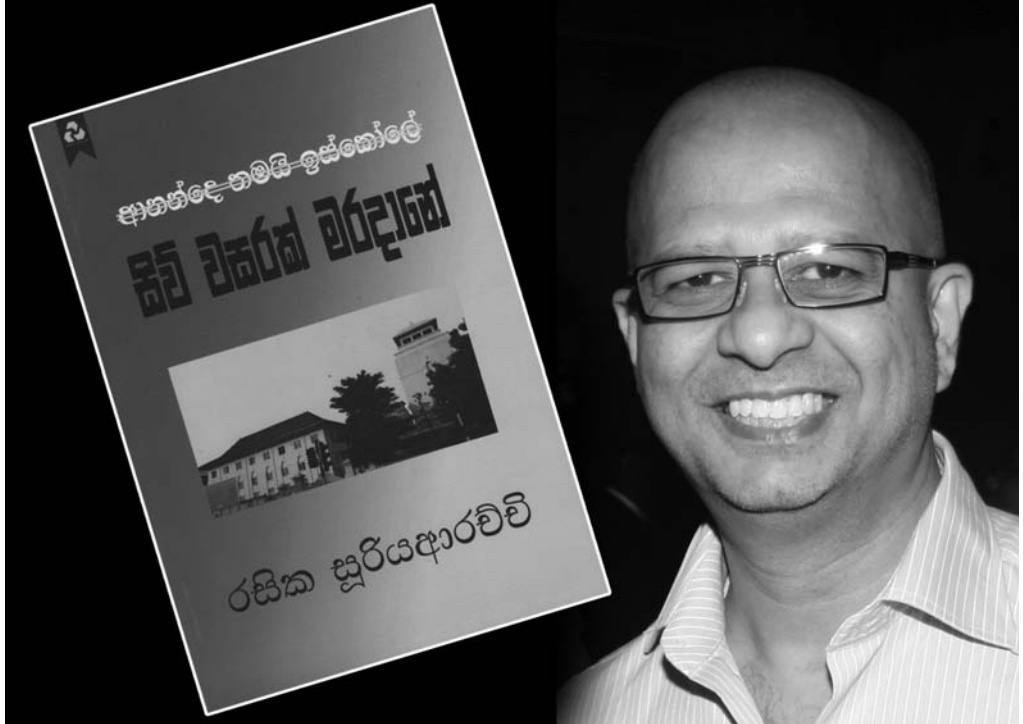
චුක්චිලාගේ මහාලියෝ, මොන්නො ක්‍රිස්ටෝ සිටුවරයා, කම්මැලි මකුණෝ, කොට කලිසම් කාරයෝ, බිත්තර පාන් නොකපාහර, හීට් ලුමයි, මොදා පොවේ දුන්න බැවේ, කොළඹට කිරි, සුද්දට පාර කියු හැටි, විලයනයේ ගුප්ත භාපය, පෙස්ස-කාරයා, හිතනනා සහ පාන් කාල, පන්සිල් ගත් අන්තිම දා, වෙනුවෙන් කැඳවිසුද්දේරයා, හාග් මීටි ගොඩ(තේ), ශිෂ්‍ය නායකයෝ සහ ශිෂ්‍ය ලෝකෝත්, පුළුබ් පන්තිස, ගණා ගේල්ද, ආදර රෝගය, සොබ

ඊසුරි පොඬු කට්ට, නිරුවත් රූමතියෝ, අම්මා ඇඬූ දා, අම්මා සිනාසුණා ය යන කතා වලින් සිව් වසරක් මරදානේ පොත සමන්විත වෙයි.

රසික ගේ බව රසවත් ය. නිරවුල් ය. විසරණ නොබිඳ කෙරෙන මේ රචනය කියවීම ප්‍රසන්න අත්දැකීමකි. තමා ලියන බස පිළිබඳ රසික දක්වන සැලකිල්ල පැසසුම් කටයුතු ය.

රසික ගේ මේ අනිතාවර්ජනය කියවන විට එය අපේම අද්දැකීමක් සේ අපට සමීප වෙයි. සමාජ අසාධාරණය උප්පත් කම අපි ද අපේ පාසල් දිවියේ අත්දැක නැත්තෙමු ද? "කොට කලිසම්කාරයා" කතාවේ එන මේ කොටස බලන්න.

කතන්දරකාරයාගේ අනිතාවර්ජනය රසික සූරියආරච්චිගේ නිර්මාණ දිවියේ මං සලකුණක් සිව් වසරක් මරදානේ

"අසුනෙන් නැගිට සිටගත් මේ උස මහන සිසුවා උඩ සැණෙන් ඔහු කොට කලිසමකින් සැරසී සිටි තියාදෝ ඇස ගේ මුටට සිනාවක් නැඟුණි. පාඩමට අදාල නොවන දේ කියා බාදා කිරීම ගැන සුනෙන් ට පොස් පවරද්දී ඇගේ මුවින් "ඇවිත් මෙහෙය ජාති කොටසක් ඇදගෙන" වැනි වදන් කිහිපයක් පිටවීය.

සුනෙන් ගේ නිර්වන කම අසාධාරණය නොඉවසීමේ ගනීම මා ඉතා හොඳින් දුටුවේ එදා ය. "ටීව් අපේ උප්පත් කම ගැන මෙහෙම හිතා-වෙත් එක හරිද?" ඔහු අසා සිටියේ ය. "අපේ දෙමව්පියන් උප්පත් කියා අපි අපට තියෙන විදියට කොට කලිසමක් හරි ඇදගෙන ඉස්කෝලේ එනවා. උප්පත් වීම වරදක් ටීව්?" ඔහු ප්‍රශ්න කළේ සේනානායක ගුරුවරයා තුළතිමගුන කරමිනි."

රසික කතාව අවසන් කරන්නේ කොටකලිසම්කාරයා එක්සත් ජනපද හමුදාවට බැඳී ඉහළවර්ගය බව කියමින් ය.

දිගින් දිගටම බොහෝ උදාහරණ ඇක්විය

හොඳින් හිතී පුවතී

සිව් වසරක් මරදානේ රසික සූරියආරච්චි ප්‍රකාශනය - දැහැවිංචා ජයසේනානී යනා යමාගබ

හැකි වුවත් උපහාස රසය කුළුගැන්වෙන අයුරින් රසික සිය බස හසුරුවන ආකාරය විදහා දක්වන "සුද්දට පාර කියු හැටි" කතාවේ එන මේ උපුටාගැන්ව බලන්න.

ගෙන සිටි බව මම දනිමි. ඔහු විවේචකයන්ට සිනාවකින් පමණක් ප්‍රතිඋත්තර දුන්නේ එනිසා ය.

රසික සූරියආරච්චි ප්‍රතිභාවෙන් ලේඛකයෙකි. කවියකු කෙරිකතාකරුවකු ලෙස අපේ ගෞරවයට

"අයි ඩෝන්ට නෝ" මුහුණ බේර කරගත් සුද්දා ඉවතට ඇදී ගියේ ය. ඔහු හිතන්නට ඇත්තේ මා කියුවේ "ටවුන් හෝල් 2 නොහොත් පුරුහලට යන අයුරු මා නොදන්නවාය කියා විය යුතු ය. නමුත් මා ඇත්තටම කීවේ පුරුහලට යන මාර්ගය ඉවතිමියෙන් විස්තර කර පවසන්නට මා නොදන්නා බව පමණි.

රසික මේ කතා සන්නය පවත්වනට ලිවීමේ ඔහුගේ "පමා නොවී එමී අකුරට" කොළමට ය. එය ඉතා රසවත් සහ ජනප්‍රිය කොළමක් විය. ඒ පිළිබඳ අප ලද ප්‍රතිචාරද අපමණ විය. රසික සිය කොළම ඔස්සේ තියන දේ හිසි ලෙස ඇවෙබ්බා කර නොගෙන "උඹ අපේ ඉස්කෝලේට හිතා වෙනවා" යි කියා රසිකට ගල් විසි කළ අය ද සිටිය හ. රසික ලියන්නේ සමාජය ගැන ය. පාසලක් ඇතුළත ඇත්තේද සමස්ථ සමාජයේම ස්වරූපය ගත් කුඩා කලනයකි. කුරුවල් වූ සමාජයක හොඳ නරක සියල්ලේම හැඩ නල පාසලක් තුළද නිරීක්ෂණය කළ හැකි වීම ඒ පාසලේ වරදක් නොවේ. සමස්ථ සමාජයේම වරදකි. ඉවිතේරුවේ පොස්තරවරු පමණක් නොව පාදකියෝ මිනිමරුවෝ මනොලේකකාරයෝ ද මේ අති ප්‍රජනීය සයි සමගම අදහන ආයතන තුළින් ම බිහිවෙයි. පතා ගසා වරදකරුවන් වූ විභල්පතිවරු පවා බිහිවෙයි. රසික ඒ සත්‍යය මැනවින් තේරුම්

පානුව සිටින රසික "කතන්දර" බිලොන් අඩවියේ කතන්දරකාරයාය. ඔහු එහි "කකා" ලෙස ලියමින් සිටින කතන්දර, "සිව් වසරක් මරදානේ" කෘතියේ කතන්දර හා සසඳන කල මේ දෙකම ලියන්නේ එකම ලේඛකයාදැයි විමර්ශයක් ඇතිවන තරම් ය. කතන්දර බිලොන් අඩවියේ රසික ලියන කතා, බිලොන් සමාජයේ "එල ... එල ..." ප්‍රතිචාර බලාගෙන ස්වයංවින්දනයකට පත්වීම උදෙසා කෙරෙන්නක්ද?

"අහේ බං අයිසේ අර රසික අයිසට මොකද වෙලා තියෙන්නේ..? අපරාදෙ.." පසුගිය වකවානුවේ ලංකාවට ගිය දුරසක ශ්‍රී ලංකාවේ නිර්මාණ ක්ෂේත්‍රයේ ඉහළින්ම සිටින තරුණ ලේඛකවක මගෙන් ඇසූ පළමු ප්‍රශ්නය එය විය. නිර්මාණකරුවකු ලෙස රසිකට ආදරය කරන ඇස සිය ප්‍රශ්නයට ප්‍රසිද්ධ කරගත්තේ කතන්දර බිලොන් අඩවිය ය. ලේඛකයකු ලෙස රසිකට ඇති දීර්ඝ ගමන් මග හරස්කරගෙන බිලොන් අඩවියක් හැති සිටීම තේරුම් ගෙන ඇත්තේ මා පමණක් නොවන බව මම දැන් දනිමි. එය රසික ද

